

Királyszentistván

TELEPÜLÉSKÉPI ARCULATI KÉZIKÖNYV

TARTALOMJEGYZÉK

1. Bevezetés 3
2. Királyszentistván bemutatása 5
3. Örökségünk 6
4. Eltérő karakterű településrészek Királyszentisván 8
 - Ófalu*
 - Újfalu*
5. Építészeti útmutató 11
 - Tetőhajlásszög*
 - Tetőforma*
 - Magasság*
 - Színek*
 - Telepítés*
 - Színek*
 - Kerítések*
 - Kertek*
 - Ajtók, ablakok*
 - Homlokzatképzés*
 - Részletek*
6. Mai példák 24
7. Utcák, terek 29
8. Hirdetések, reklámtáblák 31

BEVEZETÉS

Az építészetet szokás megfagyott zeneként emlegetni. És valóban nagyon sok hasonlóságot találhatunk egy zenemű és az építészet között. Az építészeti sokszínűségét a változatos utcák, terek, épületek sokasága adja, mint egy zenekarban a sokféle hangszer: vonósok, fúvósok, ütős hangszerek. Ugyanakkor, ha ezek egymásra tekintet nélkül zenélnek, lehet külön-külön még szép dallam is, amit játszanak, az összkép hamis. Ugyanígy a házak is lehetnek eltérőek egymástól, régiek, újak, más rendeltetésűek, de ha nincsenek tekintettel egymásra, zavaros, élehetlen környezetet alakítanak ki.

A kézikönyv segítség kíván lenni: a település bemutatásával, az értékek megismertetésével, és útmutató résszel tárja fel az épített környezet szépségeit. Bevezeti az olvasót az építészeti értékek tárházába, hogy olyan házat tudjon építeni, ami valódi büszkeséggel töltheti el, és a település képéhez illeszkedik, azt ízléssel viszi tovább.

Az ajánlások nem tekinthetők kötelező jellegűnek, a céljuk nem a tervezési szabadság megkurtítása, uniformizálása, hanem éppen a valós értékek megismertetése, a sokféle izgalmas lehetőség feltárása. Az unalomig másolt, giccses, sokszor import klónok helyett a település karakteréhez illeszkedő választási lehetőségek bemutatása, a nem diktált, hanem valódi szabadság megismertetése.

A kézikönyv nem egy merev, lezárt egész, hanem nyílt, folyamatos hozzászólást és változtatást lehetővé tevő kezdeményezés kíván lenni. Ahogy a település története sem befejezett, hanem folyamatosan továbbíródik.

Ezért ha újabb szép ház születik, az bekerülhet, sőt be is kell, hogy kerüljön a könyvbe, ezáltal büszke lehessen rá építtetője, tervezője, kivitelezője és a település egyaránt.

Egy ház elválaszthatatlan kapcsolatban van szomszédaival, településével.

Valódi gyümölcse pedig csak annak a kapcsolatnak van, ahol a felek egymást megismerik, szeretik és békében élnek egymással. Igaz ez az emberi kapcsolatoktól a zenén át, egészen épített környezetünkig.

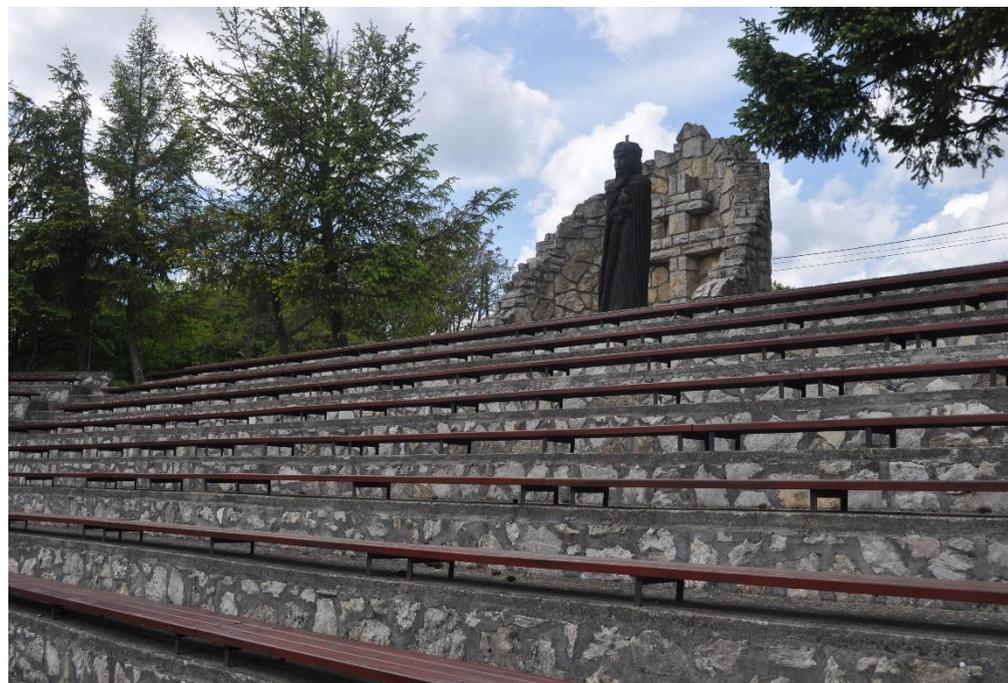
Szeretném ezúton hálás köszönetünket kifejezni mindazon lakosoknak, szervezeteknek, közreműködő partnereknek, akik segítőkész támogató munkájukkal, javaslataikkal előremutató módon járultak hozzá a Kézikönyv elkészültéhez.

A Kézikönyv elkészítésével azt a célt tűztük ki, hogy példa értékű, pozitív irányú jövőbeli lehetőséget teremtsünk annak érdekében, hogy településünk építészeti értékeit megőrizzük, és méltó módon hagyományozzuk át utódainkra.

Bízunk benne, hogy az elkészült dokumentum elnyeri Kedves lakosaink tetszését, hosszú távon a kitűzött célt fogja majd szolgálni.

Fogadják szeretettel az új időszak első mérföldköveként Királyszentistván község Településképi Arculati Kézikönyvét.

Kőszegi Ilona
polgármester

KIRÁLYSZENTISTVÁN BEMUTATÁSA

Királyszentistván, a Balaton északkeleti térségében, a Balatontól 6 km-re húzódó Séd völgyében fekszik, Veszprémtől 12 km távolságra. A települést szegélyező dombokról szép kilátás nyílik a Bakony vonulatára, valamint a Balatonra.

Már a római időkben lakott volt, melyet római villamaradványok tanúsítanak. Árpád-kori település. A hagyományok szerint I. István itt győzte le 997-ben Koppányt, valószínűleg innen származik a neve is, valamint erre utal a település címere. Első írásos említése 1476-ból való (Zenth Istwan).

1560-ban Várpalotához csatolták. A falu a 16. században többször elpusztult, 1650-től a Zichy családé lett.

1908-ban a falu közelében tartották az Osztrák–Magyar Monarchia katonai nagygyakorlatát, melyet Ferenc József is megtekintett, akkor kapta a falu neve a király előtagot.

A település 891 ha-on terül el, ebből belterület 26 ha, külterület 865 ha. Földrajzi adottságai alapján mezőgazdasági és ipari tevékenységre is alkalmas területekkel rendelkezik.

Királyszentistván 500 lélekszámú kis falu, melyre a családi házas lakóövezet a jellemző.

A középkorban három Vízialom is működött, egynek az épülete még ma is fellelhető. A Malomvölgy, az egykor szigetet alkotó Séd patak mentén húzódik, ma védettséget élvez.

A Református templom, amely 1839-1842-között épült, klasszicista stílusú.

A templom előtt látható a falu Millenniumi díszkútja.

A falu központjában a Szent István Kapun át bejutva található a Szent István Park filagóriája. Itt kerül megrendezésre a falu Szent István napi ünnepe, melyet minden évben augusztus 20-án tartanak meg.

ÖRÖKSÉGÜNK

A falu központjában magasodik és központi szerepet játszik a Református templom.

A Királyszentistváni Református Templom 1838 és 1841 között épült fel Sztrakovits Sebestyén veszprémi kőművesmester tervei alapján. Az épület előtt található a Millennium emlékét őrző díszkút, melynek öntöttvas szerkezete Királyszentistvánon készült. A templomépületnek nincs meghatározott stílusa, neogót, neoromán és neobarokk elemeket is tartalmaz. Mennyezete bolthajtásos vegyes oszlopokon álló téglaboltozattal, téglagyámokkal és téglazárhelyekkel. A templomtorony 25 méter magasra nyúlik fel, a benne található, csengő-bongó harangot az 1780-as években öntötték. Az egyszerű épület bejárata a megszokottól eltérően nem a homlokzat felőli oldalon helyezkedik el, hanem a bal oldali falon keresztül nyílik a nagyterembe.

A márványból kifaragott úrasztalt 1925-ben állították fel a főhajó központi részére, a Mózes-szék elé. A helyiséghez 3 karzat csatlakozik, egy a fiatal lányok, egy a legények és egy a leventék karainak számára, az asszonyok kórusa pedig a földszinten kapott helyet. A templom előtérben a 997-es Szent István király és Koppány vezér között lezajlott diadalmas csata emlékére 2000. augusztus 20-án felállított emléktábla fogadja a látogatókat. A település lakosai minden évben a nemzeti ünnep alkalmakor babérmalombal tisztelgnek a küzdelem hősei előtt. A Pápai Református Tudományos Gyűjtemény egykori főigazgatója, Kövi Zsolt jóvoltából a templom monográfiája is megtekinthető a „Faluközösségek történelmi kiállításán”.

Márton vára és Vencel-lik sziklacsoportok

Királyszentistván térsége geológiailag a Balaton-felvidék összetöredezett, kemény rétegekből álló tönkjéhez tartozik. Szentkirályszabadja déli részétől Királyszentistvánig dolomitból felépült karsztos terület húzódik. Királyszentistván a Szent István-hegy déli, teraszos, széltől-védett területére épült. Az északi oldalon a belső elemek által megmunkált remekművek, a Vencel-lik és a Márton vára kiugró sziklacsoportjai helyezkednek el.

A környék jelentős történelmi múlttal rendelkezik. Feltehetőleg a mai Királyszentistván és a szomszédos Sóly határában zajlott le Szent István és Koppány vezér között a döntő ütközet 997-ben. A hagyomány szerint István király a csata előtt az egyik kiemelkedő sziklavonulat tetején imádkozott Szent Mártonhoz és fogadalmat tett, hogy győzelme esetén adományokat tesz a Pannonhalmi Apátság számára. A küzdelem Szent István hadának diadalával ért véget, ami megalapozta a keresztény magyar államiség kialakulásának feltételeit. István nehéz fegyverzetű fejedelmi testőrségét Vencellin bajor herceg vezette. A legenda szerint, mely a másik sziklacsoport elnevezésének történetét foglalja magába, a fővezér személyesen vetett véget Koppány vezér életének.

A római korban is jelentős szerepet tulajdonítottak a két sziklacsoportnak. A légiósok valószínűsíthetően tájékozódási pontként tekintettek rájuk. A közöttük elnyúló területen áthaladva, a dombtetőről már a Balaton került látóterükbe. Ezt az elméletet a falu területén talált római kori cserép- és kerámiamaradványok teszik igazán hitelessé.

A Szent István-hegy manapság is nagyon népszerű a kirándulók és a látogatók körében. Nyáron a környékre különösen jellemző Szent István-szegfűk sokasága borítja be a domboldalt. Több kerékpár- és gyalogtúra útvonalának állomásaként is szolgál.

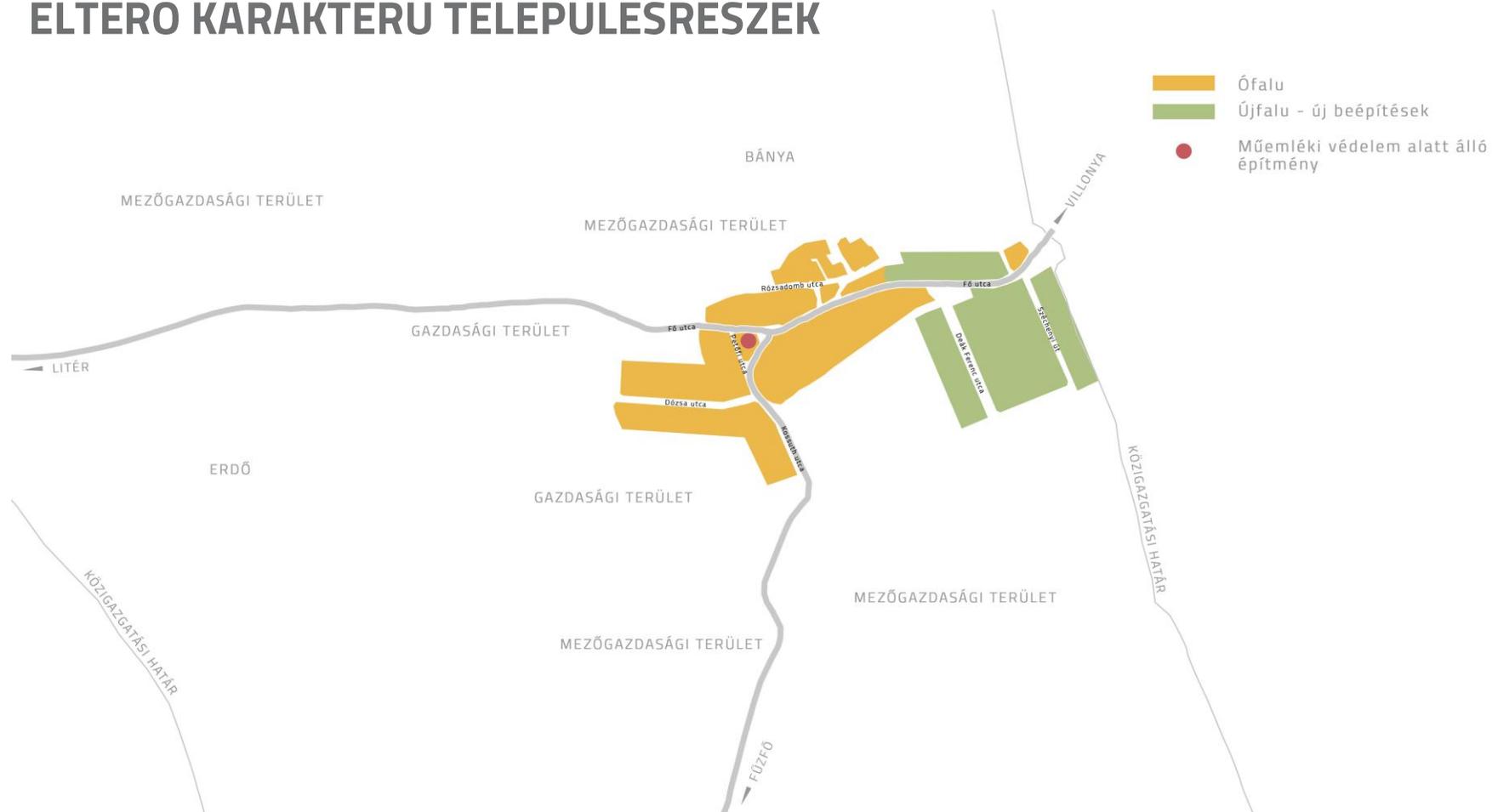

Forrás: <http://www.ptfa.hu>

Árvalányhaj mező Királyszentistván határában

ELTÉRŐ KARAKTERŰ TELEPÜLÉSRÉSZEK

ÓFALU

Királyszentistván Ófalunak lehatárolt része az eredeti településmagot fedi le, mely a Fő és Dózsa utca mentén található. A valamikori Ófalut tükröző épületek nyomait még megtaláljuk a Fő utca mentén, illetve ez a szakasz képezi a falu központját is. Litér irányából érkező a faluba elsőként tűnik szembe a község fő látványosságaként szolgáló középkori eredetű Református templom. A templom jelentős szerepet tölt be a falu életében, környezete a főtér szerepét is betöltheti, illetve a mellette található Szent István park is mely egyben szabadtéri programok színhelyéül is szolgál. A Fő utcán továbbhaladva található a Faluház és a Községháza épülete.

Az ófalu településrészen lévő beépítésre a hagyományos hosszú telkes egytraktusos lakóházak jellemzőek. A hosszú telkeknek az utcára néző végében helyezkednek el a lakóházak, ezektől távolodva pedig az állatokat kiszolgáló épületek, majd a veteményeskert, gyümölcsöskert. A lakóház mellett "tisztá udvar" alakult ki, e mögött a gazdasági udvar, majd a telek hátsó részén a veteményeskert. A nyeregvetős házak mellett megjelentek a sátoztetős épületek is, melyek már négyzetes alaprajzú kéttraktusos épületek. Többségében utcafrontos beépítési mód jellemző az Ófalu szakaszra, de Villonya felé haladva egyre inkább a szabadon álló épületek válnak gyakorivá.

A településkép egységessége érdekében kedvezőbb, ha a ház oromzattal fordul az utca felé, és nem kontyolt tetővel. Utcával párhuzamos gerincű utcai szárny ott akaítható ki, ahol a környező épületek már ilyenek. Keresztbe beforduló belső épületszárnyat csak kellően széles telek esetén érdemes alkalmazni.

A kertés házaknál hasznos egy megfelelő méretű, kialakítású tároló. A tárolók tervezésénél jó ha összhangban van az épülettel, mivel így egységes képet kapunk. Ugyanez igaz a kerítésekre is. Az utcai kerítésnél érdemes a környezet szép példáit megfigyelni, azok nyomán mai módszerekkel, friss hangulatú, de illeszkedő kerítést tervezni, építeni.

Összességében elmondhatjuk, hogy a keskeny utcafront, beépítések és homlokzatok jellege tükrözi a régi utcaképet és így ófalu hatást kelt.

ÚJFALU

Az Újfalu településrész Királyszentistván Villonya felőli határán található, a Fő utcáról merőlegesen leágazó Deák Ferenc utca és a Széchenyi úton.

A területre szabadonálló, utcára merőleges gerincű sátoztetős beépítés a jellemző. Javasolt ezen elemek szorgalmazása továbbra is, illetve a közvetlen környezetben jellemző tetőhajlásszög alkalmazása. Ez jellemzően 35-45 fok közötti, mellyel gazdaságos geometriájú tetőtér alakítható ki, és a déli tetőfelületre esetlegesen épített napelemek hatékonyan tudnak működni. Ezenkívül pozitívum, hogy nem árnyékoljuk le a saját és szomszédunk kertjét.

A kerítéseknél érdemes a szomszédos telkeken lévőkhöz alkalmazkodó, természetes anyagokból kialakított, egységes képet mutató kerítést kialakítani.

Ez a településrész jellemzően nagyobb utcafrontos zöldfelülettel bír, amin jó hatást keltenek az egységesen kialakított díszfák, díszcserjék és évelőágyások, amik alkalmazása és bővítése a továbbiakban is javasolt az egységes utcakép elérése érdekében.

ÉPÍTÉSZETI ÚTMUTATÓ

Arra a kérdésre, mitől szép egy lakóház, nem lehet egy mondatban válaszolni.

Neves építészek és filozófusok a különféle megközelítések ellenére egyetértenek azonban abban, hogy a közhiedelemmel ellentétben a szépség nem szubjektív, nem részrehajló. Szép az, ami érdek nélkül tetszik, mondja Kant.

Ebben a fejezetben nem szeretnénk egyoldalúan állást foglalni, leszűkíteni a lehetőségeket. Viszont szeretnénk bemutatni, hogyan kerüljük el a legáltalánosabb hibákat, és megfontolandó példákkal ábrázolni a lehető legjobb megoldásokat egy szép lakókörnyezetért.

TETŐHAJLÁSSZÖG

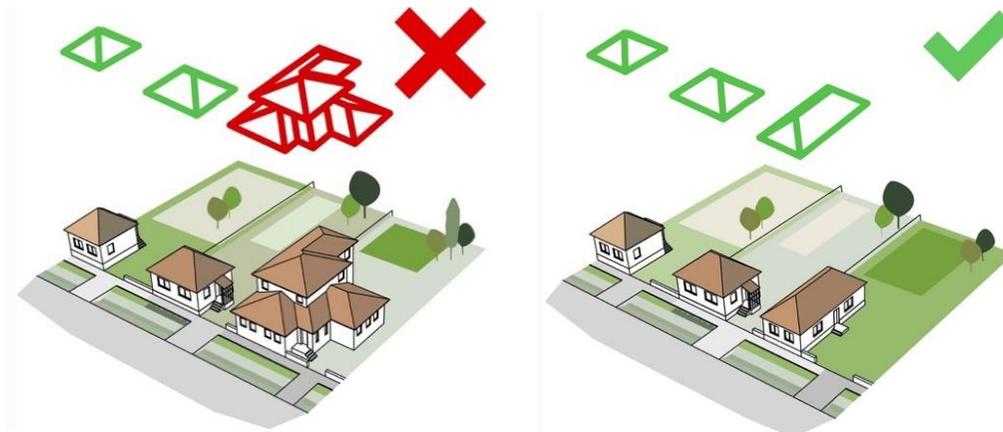
Királyszentistván épületeinek tetőhajlásszöge közel azonos. Az újfalu részen, az épületek tetőhajlásszöge illeszkedik a kialakult állapothoz.

A meglévő épületek közé épülő új házaknak hasonló tetőhajlásszöggel kell épülniük, mint a környezetüknek, hogy illeszkedjenek az utcaképbe.

TETŐFORMA

Királyszentistvánon az épületek tetőformája egyszerű megjelenésű. Amennyiben az építési telek körül sátoztetős, illetve ha az építési telek körül nyeregtetős épületek állnak, úgy oda ne tördelt tetőformájú épület kerüljön, hanem a többi épülethez igazodva hasonló tömegű és formájú.

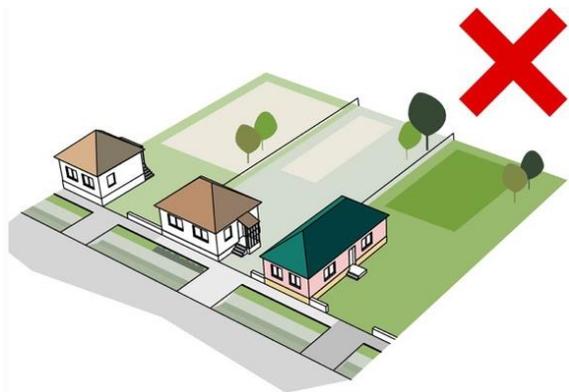
MAGASSÁG

A településen az épületek magassága közel azonos. A meglévő épületek közé épülő új házaknak hasonló magassággal kell épülniük, mint a környezetük. Az újfalu településrészen az épületek nem túl magasak. Új ház építésénél fontos, hogy illeszkedjen a környezethez az épület magassága, a túl magas épületek rontják az utcaképet.

SZÍNEK

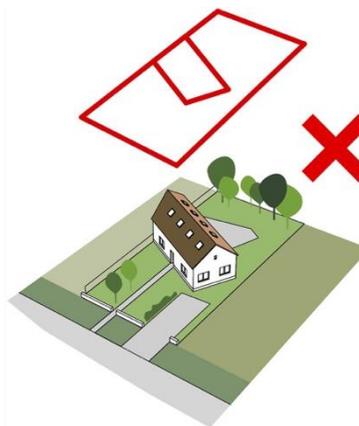
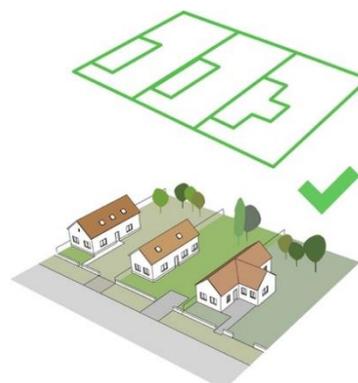
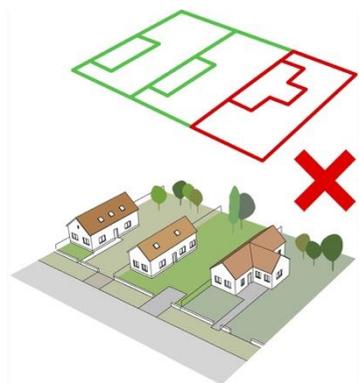
A település épületeinek színvilága változatos főleg az Újfalú településrészen, azonban mégis egy visszafogott a környezethez illeszkedő színhasználat jellemző. Kerülendő a feltűnő, kirívó színhasználat, a rikító színű fémlemez fedések és burkolat.

TELEPÍTÉS

Királyszentistván Ófalú részére többségében az oldalhatáros beépítés jellemző, keskeny előkerttel, a telken belüli elhelyezkedése az utcára merőleges rendszerű. Az Újfalú településrésze inkább a szabadonálló beépítés a jellemző.

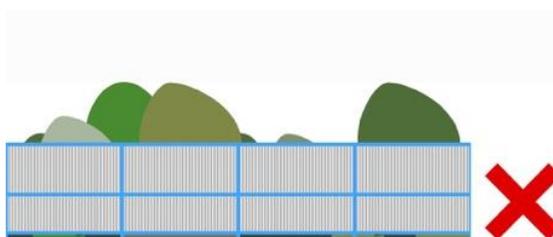
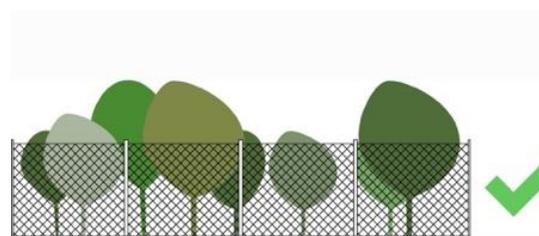
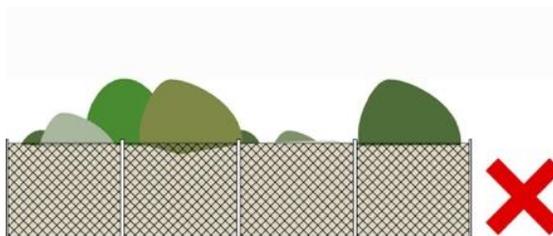
Kerülendő a nem utcával merőlegesen telepített, indokolatlanul nagy mértékben hátrahúzott épületek építése. Az épületek a telkek oldalhatárán állnak, a ház mögött növényzettel határolva kialakítható védett kert.

KERÍTÉS

Királyszentistvánon jellemzően 1/3 részben kőlabazat és 2/3 részben áttört kerítés a jellemző, ami fa vagy vas anyagú.

Az újonnan épült településrészen külső tömör kerítés nem építhető, az áttört szakaszok felülete minimum 50 % legyen. A tömör szakaszok terméskő, az áttört szakaszok vas és faanyagúak lehetnek.

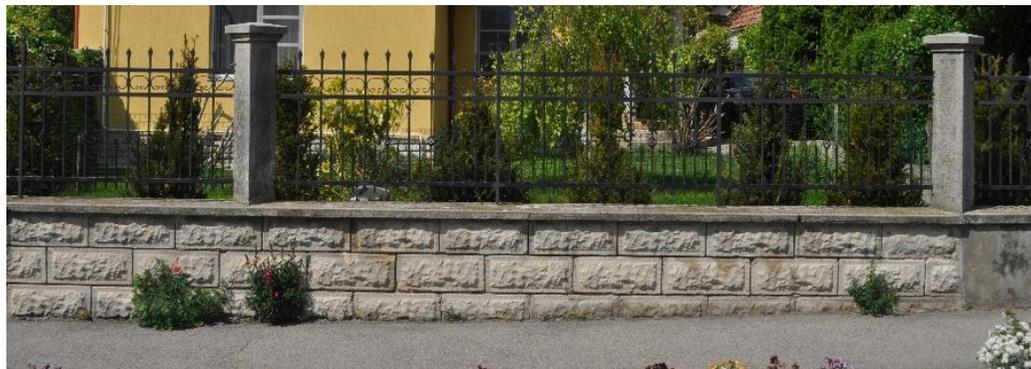
KERÍTÉSEK

Kerítések terén is beszélhetünk hagyományosan alkalmazott anyagokról, vagy formákról – Királyszentistván esetében ez leginkább az Ófalu településrészen látható, amelyek szép példái a klasszikusan alkalmazott kő alapú fa és a kovácsoltvas kerítéseknek.

Ahogy az épületek esetében a természetes anyaghasználat a javasolt és jellemzővé vált, úgy a kerítések kialakításakor is ezeket az anyagokat érdemes előnyben részesíteni.

A kevésbé tömör fa kerítés jól kombinálható sövénnel, amely az utcaképet is kellemessé teszi, és elégséges takarást biztosít a kert számára. A kő lábazat megfelelő keretet ad az izgalmas megoldásnak.

Az új beépítésű részekben, már változatosabb anyaghasználattal találkozunk: a szárazon rakott terméskő tartóoszloptól kezdve a tégláig, a legtöbb esetben fa köztes elemekkel vegyítve. Jó példái annak, hogy a hagyományos mellett megférnek a modern anyagok, kialakítások is.

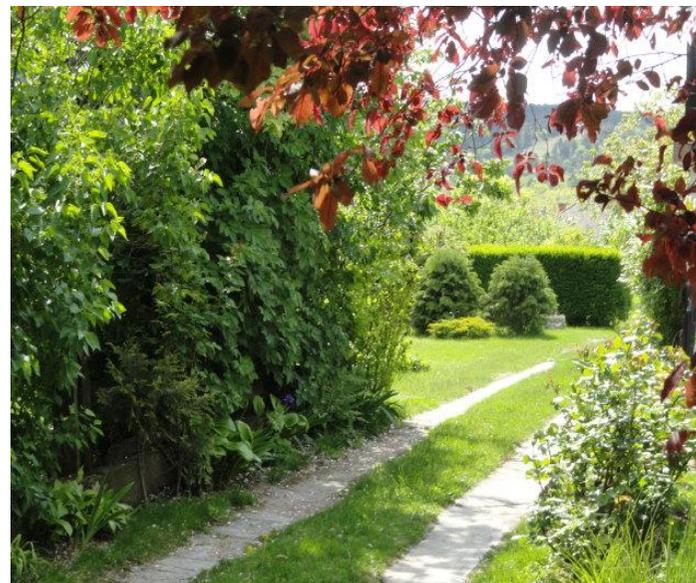
Egy szép példa, ahol a teljesen áttört kovácsoltvas kerítés kialakításában esztétikus és egyszerre bepillantást is enged az előkertbe.

Ez a kerítés kialakítás jó példa a természetes anyaghasználatra. A szárazon rakott kő árnyalata jól párosul a növényzettel. Emellett bár kiváló takarást biztosít, ezzel a megoldással elkerülhető a fal-szerű megjelenés.

KERTEK

A kert éppolyan fontos helyszíne a telünknek, mint az épületek, mivel a kert teremti meg a kapcsolatot a természettel, a rekreáció, a pihenés színtere, de ugyanakkor haszonkertként is megjelenhet. A formák, színek, anyagok ugyanúgy fontosak a kert kialakítása, tervezése során, mint az épületnél. A kert nemcsak az alkotás színtere, hanem a kikapcsolódásé is. A kert tulajdonképpen az épület folytatása a szabadban, mindkét esetben az emberi tevékenységek helyszíne, csak mások az arányok, építőanyagok.

A kertnek különböző részei vannak funkció szerint lehatárolva. Beszélhetünk előkertről, mely az egész kert bejáratául szolgál, és szépen keretezi az épületet. Jó példa a képen látható épület előkertje. Hátsókertről, mely a rekreáció, kikapcsolódás színtere, illetve oldalkertről, ahol jellemzően a gépkocsibeálló és az épület bejárata kerül kialakításra.

Megfelelő növényalkalmazással, dús növényzettel a kert árnyékoló funkciót is betölthet, ami a meleg nyári napokon igazi felüdülés.

Építkezéskor még a tervezés során érdemes végiggondolni, hogy a meglévő növényzetből mit lehet megmenteni és az épületet ennek függvényében célszerű kialakítani.

Szabályként azt mondhatjuk el, hogy a telek területének minimum 60%-a zöldfelület kell hogy legyen, mely a történeti településrészen és az újépítésű részen alkalmazandó. Az ófalu déli részén a minimum 40%-os zöldfelület is elég.

AJTÓK, ABLAKOK

Az épületek külsejét, esztétikai megjelenésére jelentős hatással vannak a nyílászárók. A zárt épület tömegét az ajtókkal, ablakokkal nyitjuk meg a külvilág felé, ezért fontos, hogy milyen módon tesszük. A népi építészet házain a fából készült, osztott spalettás ablakokat, valamint fa ajtókat alkalmaztak. Királyszentistvánon leginkább a sötét- és világosbarna színek alkalmazása jellemző, valamint a fehér műanyag nyílászárók is több háznál megjelennek.

Új épületek építése esetén tetszőleges anyagú, de leginkább a fa mintázatú, vagy erezetű, víztiszta, vagy matt síküvegezésű ablakok beépítése javasolt. Az utcai homlokzaton spaletta, vagy zsalugáter kialakítása javasolt, mely esztétikus megjelenést biztosít az épületnek. A nyílászárók javasolt színe világos, közép és sötétbarna, zöld vagy szürkével való tört árnyalatok. Védett épületeknél el lehet térni.

Az álló formátumu ablakok használata előnyösebb, mint a fekvő ablakoké, mivel arányaiban jobban illeszkedik az épület tömegéhez. Kerülendő a túlzottan díszített, élénk színű ajtók használata, ehelyett az egyszerű, hagyományos ajtók részesítendőek előnyben. Törekedni kell a hagyományos arányok megtartására, a kellemes arányú ablakok megfelelő kiosztására. A garázskapuk kialakításakor az épülettel azonos anyaghasználat ajánlott, valamint a visszafogott megjelenés.

HOMLOKZATKÉPZÉS

A homlokzat kialakítása nagyon fontos az épületnél, mivel ez az arca a háznak. A hagyományos arányok megtartására kell törekedni, a kellemes arányú ablakok kiosztására. A homlokzaton a természetes anyaghasználat, formák alkalmazása javasolt. A falazott, vakolt felületek részesítendőek előnyben a homlokzatképzésnél. Az utcai homlokzaton kerülendő az erkély kialakítása. A magastető héjalásánál az égetett agyagcserép sötétebb, vagy világosabb árnyalata alkalmazandó, vagy esetleg az ahhoz hasonló színű betoncserép. Kerülendő a fémlemez és palatető.

A túldíszített, túlszínezett épület hamar elveszíti érdekességét és utána inkább zavaróan hat a nyugodt, tiszta településképben. A jól megválasztott burkolat nemcsak a hangulatot, hanem az épület védelmét is szolgálja.

A képen látható homlokzatképzéseknél a hagyományos arányok, formák alkalmazása látható. Ez lehetővé teszi, hogy egyszerre kiemelkedjen és illeszkedjen az épület a környezetébe, a településképbe. Az osztott nyílászárók arányai és egymáshoz való viszonyuk harmóniát teremtenek a homlokzaton. A természetes anyaghasználat, a faburkolat és a vakolt felületek összhangja barátságos, esztétikus megjelenést kölcsönöz az épületnek.

RÉSZLETEK

A település hangulatos színtartóit képezik a különféle kis részletek, melyek akarva akaratlanul feltűnnek a látogatóknak, mint például az egyedi házzámtáblák, mívés ereszcatornák és kovácsoltvas elemek. Kiemelendő a Református templom előtt található Milleniumi díszkút is, mely a 2000. évben épült. Esztétikus környezetet tükröznek a faluban igényesen elkészített hirdető és tájékoztató táblák, felületek.

MAI PÉLDÁK

Ebben a fejezetben a településen lévő esztétikus, követendő épületeket mutatjuk be. Új ház építések, átalakítások fontos, hogy az épület tömegalakítása, homlokzata illeszkedjen a településképhez.

A tömegalakítás a környező épületek tömegétől nagyban függ. Az utcakép összhatását rontja a túl nagy tömegű, terjedős épületek, melyek elnyomják a kisebb épületeket.

Javasolt a hagyományos tömegalakítás, a nem túl széles épületek kialakítása, melyek igazodnak a korábban kialakult utcaképhez.

Az anyaghasználat esetében mindenképpen a természetes anyagok kő-, faburkolat, vakolt falfelületek és a visszafogott színezés részesítendőek előnyben.

Ez az épület az arányos homlokzatszerkesztés és a természetes anyaghasználat miatt kiemelendő. Az épületen a hagyományos oromzatos, tömegformájában, héjazatában is követi a tradicionális elemeket. A vakolt felületek hagyományos homlokzati felületet hoznak létre. A teljes összhanghoz hozzájárul a zöld növényzet, mely kiemeli a hagyományos homlokzat domináns tömegét.

A bal alsó képen látható épület jó példája a hagyományos és nagy családi házaknak. Tömegében és homlokzatának arányaiban harmonikus képet mutat. Szín és anyaghasználatában illeszkedik a falusias és egyben helyi hagyományokhoz, amivel szép és követendő példaként tekintendő. Az összképhez hozzájárul a hagyományos szárazon rakott kő alapú kerítés, mely még kiegészül a változatos növényalkalmazással, amire rálátást enged a kerítés áttört jellege

A jobb felső képen lévő épület tömege illeszkedik környezetéhez. Tömegével, színével, héjazatával, kellemes kerítésével illeszkedik a falu új beépítésű épületei közé.

Hasonló tömegű házak tervezésénél javasoljuk, három téglány ablak elhelyezését és min. 40 fokos tető alkalmazását.

A jobb felső képen látható épület is jó példa a hagyományos és a mai formálás egységének, illeszkedésének. Tömegarányaiban, színében és nyílászáróinak kedvező elhelyezésében alkalmazkodik az újfalu összképéhez. A kerítés és az épület egyszerű anyaghasználata és színei esztétikus megjelenést biztosítanak. Nem elhanyagolható az élő növénykiültetés igényes összképe sem, mely szép előteret kölcsönöz minden évszakban az épületnek.

A laposabb hajlásszögű tetőkkel rendelkező épületek jó példája a bal oldali épület, mely követi a hagyományos és új épületek képét. A homlokzat és a nyílászárók megfelelő aránya jellemzi az épületet, illetve tömegében és színében is követi a hagyományos képet. A kerítés, az épület egyszerű anyaghasználata és színei esztétikus megjelenést biztosítanak. A szép kőalapú kovácsoltvas kerítés arányaiban és anyaghasználatában szép előképet biztosít és harmonizál a ház oldalán felfutó kőburkolattal. A szép és gondozott kert szintén egy kiemelendő eleme ennek a teleknek és egyben követendő példaként is szolgál.

A bal oldali képen egy jó tömegarányú épület látható. A természetes anyaghasználat és a növények kompozíciója harmonizálnak egymással, az épület összességében pozitív benyomást kelt. Kiemelendő elemként megemlítendő még a hagyományos boltíves tornác és a fa léckeítés, mely a hagyományos jelleget emeli. A kerítés szép harmoniát teremt a ház fa homlokzat díszítésével és fa bejárati ajtójával.

A nagyobb közösségi épületek jó példái a Faluház és a Községi ház. A nyílászárók kiosztásában, színében és héjazatában kedvező képet kölcsönöz, és jól mutatja a funkcióját is. Az igényesen kialakított támfal és növénykiültetések szép előteret kölcsönöznek az épületnek.

Ez a ház a laposabb hajlású tetőkkel rendelkező épületek közül kedvező tömegarányú. A nyílászárók aránya és héjazata kedvező. Kedvező hatású a faburkolatú oromzat, mely némi hagyományt is visz az épületbe.

UTCÁK, TEREK

Az élehető, esztétikus és barátságos településeknek a hozzátartozói a gondozott virágos, zöld utcák és terek. A közterületeken, utcákon, tereken lévő növényzet fontos szerepet tölt be a település lakóinak életében, ezért a cél ezek megőrzése, fenntartása és újabbak kialakítása.

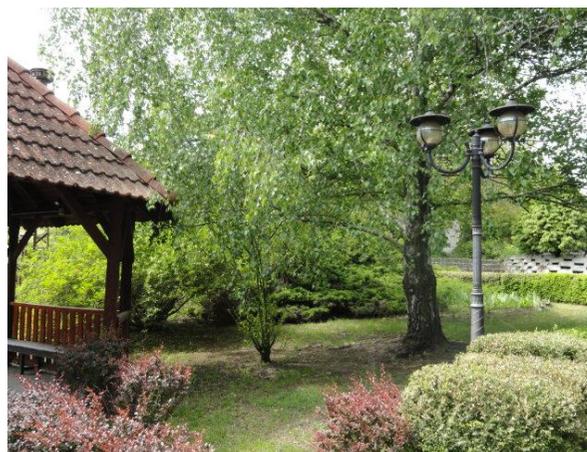
Királyszentistván településen rendezett látványt nyújt az utcakép. Az épületek előtt kis kertek, járda, fásított zöldsáv található az új beépítésű településrészekben. Az Ófalu részre a keskeny utcasáv jellemző, így csak csekély fűsávot bír el. Ennél fogva a Főutca szakaszon nagyobb hangsúly kerül az előkertekre, illetve homlokzatokra.

A településre nyugat felől beérve a falusi földszintes parasztházak látványa fogad minket, melyet néhol megtörnek a két szintes újabb építésű családiházak. Tovább haladva elérünk a Református templomhoz, ahol kiszélesedik a tér és lehetőség nyílik a zöldfelületek kialakítására. Kelet felé már egyre több újépítésű épület van, melyek azonban illeszkednek a Fő utca beépítéséhez, a korábban kialakult utcaképhez. Az épületek tömege, formája, a tető kialakítás a hagyományos falusias vonalat követi ötvözve a mai modern elemekkel, megoldásokkal, ezáltal beleillik a településképbé is.

Sajnos, mint a legtöbb kis településen itt is vizuális konfliktust okoznak a közterületeken kialakított betonoszlopok, a légvezetékek pókhálója, melyek leginkább az ófaluiban jelennek meg.

Az újjépítésű területek jellemzője az szabadon álló beépítés, a zöldfelületek nagy aránya, a széles kétoldalt fásított utcák, valamint a földszintes épületek. Az újfalu beépítéséről már nem mondható el a hagyományos falusias és modern építészet ötvözése, itt az épületek zöme a modern stílus jegyében épült. A természetes anyaghasználat és az egymással harmonizáló, visszafogott színek a kerítéseken is megfigyelhetők.

HIRDETÉSEK, REKLÁMTÁBLÁK

A hirdetőtáblák, reklámfelületek, cégek fontos, jellegzetes tartozékai a településeknek. Az utcaképet nemcsak az épületek és a növényzet alakítja, hanem a hirdetések, reklámtáblák is meghatározzák, ezért fontos hogy megfelelő minőségű, esztétikailag korrekt hirdetések, reklámtáblák és cégek gazdagítsák az utcákat. A figyelemfelkeltés a céljuk, ne legyen meghökkentő. A hirdetések lényege a tájékoztatás, amelyet az utcaképbe illően is megtehetünk.

Királyszentistván településen a területfelhasználási egységek építési övezet területein óriásplakát, fényreklám nem helyezhető el. A cégtábla, reklámtábla az épület jellegéhez illeszkedő legyen. A zöldterületek építési övezet területén óriásplakát, fényreklám, cégtábla és reklámtábla nem helyezhető el.

A közterületeken vagy közterületekről látható reklámok, hirdető berendezések engedélyezése és kialakítása csak külön Közterület használatra vonatkozó Önkormányzati rendeletben meghatározott módon történhet. A reklámok és hirdető berendezések nem zavarhatják a köz- és közlekedésbiztonságot.

Az utcaképet befolyásoló reklámtáblák kiválasztásánál alkalmi szakmai zsűri vagy Községi Főépítész közreműködése szükséges.

IMPRESSZUM

KIRÁLYSZENTISTVÁN KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

www.kiralyszentistvan.hu

kiszi@invitel.hu

8195 Királyszentistván, Fő u. 32-34.

Telefon: +3688/589-921

Polgármester: Kőszegi Ilona

polgarmester@kiralyszentistvan.hu

Főpítész: Németh Ferenc

planteus@planteus.hu

SZERKESZTETTE: Planteus Kft.

SZÖVEG: Cseh Edina, Flickné Magyar Éva, Németh Ferenc, Németh Kristóf, Török Beáta

FOTÓ: Cseh Edina, Flickné Magyar Éva, Németh Ferenc, Németh Kristóf, Németh Adrián, Török Beáta

GRAFIKAI TERVEZÉS: Cseh Edina, Flickné Magyar Éva, Németh Ferenc, Németh Kristóf, Török Beáta

ÁBRA: Az általános építészet útmutatóban található ábrák a Lechner Nonprofit Kft. tulajdonát képezik. Forrás:

<http://tak.lechnerkozpont.hu>

Királyszentistván, 2017.

